

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 «Менеджмент»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні методи та технології стратегічного менеджменту» для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 073 «Менеджмент», третій рівень вищої освіти / Укладач Ю.С. Гринчук. Біла Церква: БНАУ, 2020. 21 с.

Розробник: Ю.С. Гринчук, доктор екон. наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту
(Протокол № 1 від 31.08 2020 р.)

Завідувач кафедри менеджменту,
доктор екон. наук, професор

Ю.С. Гринчук

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 31.08 2020 р.)

Голова науково-методичної комісії,
доктор екон. наук, професор

І.М. Паска

Гарант ОП «Менеджмент»
доктор екон. наук, професор

І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	15
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	16
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	16
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з планом на 2020-2021 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Сучасні методи та технології стратегічного менеджменту» для денної та заочної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 50 годин (лекції – 20, практичні заняття – 28, іспит – 2), самостійна робота – 40 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 073 «Менеджмент»	2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Лекції</i>	
		20 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		40 год.	78 год.
		Підсумковий контроль: іспит (2 год.)	

Метою вивчення дисципліни є освоїти методичний інструментарій та сучасні технології стратегічного управління організацією як суб'єкта ринкових відносин, розвинути навички стратегічного аналізу, а також пошуку, обґрунтування і прийняття стратегічних рішень з використанням науково-методичних і емпіричних основ стратегічного менеджменту.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасні методи та технології стратегічного менеджменту» базується на знаннях таких дисциплін як «Соціологія» та «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Менеджмент» та «Комунікативний менеджмент».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Менеджмент» відповідно до ОНП	Результати навчання з дисципліни «Сучасні методи та технології стратегічного менеджменту»
<p>ПРН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту, дотримуватись етики та принципів академічної та професійної доброчесності у професійній, науковій та освітній діяльності</p>	<p>1.1. Володіти знаннями та інструментарієм стратегічного менеджменту для розробки стратегії розвитку економічної системи організаційного, локального рівня;</p> <p>1.2. Мати вміння системно описувати та досліджувати бізнес в форматі бізнес-моделі, а також використовувати техніки дизайн-мислення для формування стратегії розвитку.</p>
<p>ПРН 7. Знати основні парадигми, концепції, теорії, моделі та інструментарій дослідження еколого-соціально-економічних систем різного рівня</p>	<p>7.1. Знати теоретичні і практичні підходи, класичні інструменти стратегічного менеджменту, сучасні методи аналізу функціонування та формування стратегії організації;</p> <p>7.2. Вміти аналізувати причини неефективності в схемі та підходах розробки ключових рішень та оптимізувати її з метою зниження інформаційних та мотиваційних ризиків.</p>
<p>ПРН 8. Володіти навичками визначення взаємозв'язків і взаємовпливів екологічних, соціальних та економічних чинників на розвиток економічних систем різних рівнів та обґрунтування раціональних управлінських підходів, методів та інструментів в аспекті досягнення їх збалансованого розвитку</p>	<p>8.1. Мати вміння участі у розробці стратегії управління людськими ресурсами організації, планувати та здійснювати заходи, зорієнтовані на її реалізацію;</p> <p>8.2. Вміти аналізувати взаємозв'язки між стратегіями різного рівня з метою підготовки раціональних управлінських рішень;</p> <p>8.3. Здатність брати участь у розробці корпоративної, маркетингової та інших функціональних стратегій організації, планувати та реалізовувати заходи, зорієнтовані на їх реалізацію;</p> <p>8.4. Вміти системно оцінювати вплив макрофакторів та виявляти галузеві тренди, оцінювати стратегічні активи та динамічні компетенції організації;</p> <p>8.5. Мати знання та вміння щодо дослідження</p>

	<p>конкуренції-співпраці організації (кооперативну та кооперативну), вміти виявляти потенційні корисні комплементарні ефекти та будувати мережеву співпрацю.</p>
<p>ПРН 9. Здійснювати критичний аналіз існуючих та синтез нових ідей щодо розв'язання комплексних проблем менеджменту щодо досягнення збалансованого розвитку економічних систем різного рівня, організації дослідницько-інноваційної діяльності у сфері менеджменту</p>	<p>9.1. Проводити експертний аналіз стратегічної ситуації та обґрунтовувати адекватні ідеї розвитку із урахуванням стратегічних ризиків; обґрунтовувати унікальну стратегічну позицію ціннісних пропозицій на рівні економічних систем організаційного та локального рівня, а також стратегічний аналіз та синтез ланцюга створення цінності;</p> <p>9.2. Вміти виявляти проблеми що відносяться до сфери стратегічного управління та забезпечувати можливість їх прогнозування у майбутньому.</p> <p>9.3. Вміти застосовувати аналіз ефективності організаційної структури управління.</p> <p>9.4 Знати порядок приведення організаційної структури управління у відповідність зі стратегією розвитку підприємства.</p>
<p>ПРН 10. Володіти спеціальними знаннями у предметній області, обирати адекватні методи, моделі дослідження систем менеджменту, вміти використовувати інший (релевантний) інструментарій прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень у процесі здійснення професійної діяльності</p>	<p>10.1. Володіти методами розробки стратегічних, тактичних та оперативних рішень в управлінні розвитком економічних систем різного рівня;</p> <p>10.2. Знати концепцію Strategic Business Unit для організації ефективної структури управління підприємством, мати навички використання бенчмаркінгу.</p> <p>10.3. Вміти аналізувати причини неефективності в схемі та підходах розробки ключових рішень та оптимізувати її з метою зниження інформаційних та мотиваційних ризиків.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ»

Змістовий модуль 1.

Стратегічний менеджмент. Сучасні концепції

Тема 1.1. Методологічні основи стратегічного менеджменту.

Тема 1.2. Концепції, школи і сучасні підходи в стратегічному менеджменті.

Тема 1.3. Основні складові стратегічного менеджменту.

Тема 1.4. Фірма як активна система.

Тема 1.5. Розробка стратегії на корпоративному рівні.

Змістовий модуль 2.

Ділові стратегії фірми. Стратегічний вибір і формування стратегій

Тема 2.1. Система бізнес-стратегій.

Тема 2.2. Стратегічна діагностика.

Тема 2.3. Моделювання стратегічних процесів та ситуацій.

Тема 2.4. Управління реалізацією стратегій.

Тема 2.5. Бенчмаркінг, як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	у т.ч.				Усього	у т.ч.			
		л	п	і	ср		л	п	і	ср
<i>Змістовий модуль 1.</i> Стратегічний менеджмент. Сучасні концепції										
Тема 1	8	2	2		4	7				7
Тема 2	8	2	2		4	8				8
Тема 3	8	2	2		4	10	1	1		8
Тема 4	10	2	4		4	8		1		7
Тема 5	10	2	4		4	10	1	1		8
Всього за модулем 1	44	10	14	–	20	43	2	3	–	38
<i>Змістовий модуль 2.</i> Ділові стратегії фірми. Стратегічний вибір і формування стратегій										
Тема 6	10	2	4		4	10	1	1		8
Тема 7	10	2	4		4	10	1	1		8
Тема 8	8	2	2		4	8				8
Тема 9	8	2	2		4	8				8
Тема 10	8	2	2		4	9		1		8
Всього за модулем 2	44	10	14	–	20	45	2	3	–	40
Разом	90	20	28	2	40	90	4	6	2	78

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, і – іспит; ср – самостійна робота.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i> Стратегічний менеджмент. Сучасні концепції	
<p>Тема 1.1. Методологічні основи стратегічного менеджменту. Об'єкт і предмет стратегічного менеджменту. Розвиток методології стратегічного управління: управління на основі контролю за виконанням, управління на основі екстраполяції, управління на основі передбачення змін, управління на основі гнучких екстрених рішень, управління на основі синергічного підходу. Основні складові парадигми (концепції) стратегічного управління на відміну від парадигми оперативного управління. Основні принципи стратегічного менеджменту. Основні етапи фірмового планування: бюджетування, довгострокове планування, стратегічне планування, стратегічний менеджмент.</p>	2
<p>Тема 1.2. Концепції, школи і сучасні підходи в стратегічному менеджменті. Особливості сучасної ситуації, яка визначає розвиток фірми: темпи появи і зміни базових технологій, зміна життєвих стилів, глобалізація. Ситуаційний, системний, інноваційний і стратегічний підходи до управління. Стратегічне управління та стратегічна конкурентоспроможність. Загальна проблематика стратегічного управління. Особливості українського контексту стратегічного управління. Стратегічні рішення як основа підприємницького успіху фірми, їх роль в теорії стратегії і в практичному стратегічному менеджменті. Стратегічний та операційний аспекти управління фірмою. Еволюція теоретичних концепцій і практичного стратегічного менеджменту: стратегічне планування, бюджетування, стратегічне управління. Школи стратегічного менеджменту. Концепції Г. Мінцберга і І. Ансоффа.</p>	2
<p>Тема 1.3. Основні складові стратегічного менеджменту. Стратегічні управлінські рішення. Рівні прийняття стратегічних управлінських рішень: корпоративний рівень, рівень бізнес-одиниць функціональний рівень. Піраміда стратегій. Стратегічні орієнтири та зацікавлені групи. Цінності, бачення, місія та цілі організації. Критерії якості цілей. Модель стратегічного управління.</p>	2
<p>Тема 1.4. Фірма як активна система. Сучасна концепція ринкової орієнтації фірми. Модель розвитку організації. Фактори, що визначають поведінку організації. Ключові фактори успіху. Поняття і етапи стратегічної орієнтації фірми. Внутрішнє та зовнішнє середовище фірми. Групи впливу (зацікавлені групи), їх</p>	2

<p>класифікація. Характер і канали впливу стратегічних зацікавлених груп на поведінку фірми. Адаптивний і активний стиль стратегічної поведінки фірми. Стратегічна конкурентоспроможність. Типи конкурентної поведінки. Типологія стилів планування по Р. Акофф. Стратегічне управління як процес. Компоненти стратегічного менеджменту.</p>	
<p>Тема 1.5. Розробка стратегії на корпоративному рівні. Види корпоративного зростання. Стратегії інтенсивного зростання. Стратегії інтеграційного зростання. Поняття і переваги диверсифікації. Джерела ефекту різноманітності. Доцільність диверсифікації. Види диверсифікації в залежності від принципу злиття. Стратегії диверсифікованого зростання. Стратегічний аналіз диверсифікованої компанії: портфельний аналіз (поняття, мета, етапи проведення). Матриця Бостонської консалтингової групи (БКГ). Матриця МакКінсі (McKinsey). Поняття збалансованого корпоративного портфеля.</p>	2
<p>Разом за змістовий модуль 1</p>	10
<p><i>Змістовий модуль 2.</i> Ділові стратегії фірми. Стратегічний вибір і формування стратегій</p>	
<p>Тема 2.1. Система бізнес-стратегій. Основні види стратегій. Концепція життєвого циклу організації. Діловий розвиток компанії. Стратегії бізнес-рівня. Поглиблення сегментації ринків. Конкурентні стратегії по М. Портеру. Стратегії на різних етапах життєвого циклу галузі. Стратегії управління підрозділами фірми. Функціональні стратегії фірми. Виробничі і маркетингові стратегії. Інноваційні, технологічні та інвестиційні стратегії фірми. Стратегія розробки нового продукту. Стратегія управління персоналом. Корпоративні стратегії фірми. Стратегії зростання, розвитку і спаду. Стратегії концентрації. Стратегії вертикальної інтеграції. Стратегії диверсифікації. Диверсифікація, основні тенденції її розвитку, мотиви і ресурси. Антимонопольна політика та податкове законодавство. Керуючі мотиви для диверсифікації. Стратегії глобальної експансії. Управління корпоративним портфелем. Стратегії оновлення та реструктуризації. Стратегічні альянси.</p>	2
<p>Тема 2.2. Стратегічна діагностика. Внутрішньофірмовий стратегічний аналіз. Стратегічна значимість ключових елементів організації. Ресурси фірми, їх класифікація. Внутрішні можливості як результат комбінування та інтеграції ресурсів організації. Концепція ланцюжка створення цінності. Стрижнева компетентність як характеристика використання внутрішніх можливостей фірми для задоволення потреб і очікувань її споживачів. Критерії цінності ресурсів організації. Рентна концепція конкурентних переваг. Аналіз стратегічної позиції,</p>	2

<p>основних компетенцій і ключових факторів успіху. Організаційна діагностика. Стратегічна діагностика зовнішнього оточення фірми: аналіз макрооточення конкурентної, соціально-економічної, політичної та інноваційної ситуації. Аналіз невизначеності та ризиків організаційного середовища. Менеджмент в умовах невизначеності зовнішнього середовища. Діагностика проблемної ситуації, побудови дерева цілей, проблем і рішень. Формування місії і цілей фірми. Виявлення зон синергії. Діагностика стратегій.</p>	
<p>Тема 2.3. Моделювання стратегічних процесів та ситуацій. Структура і процеси стратегічного управління. Процеси розробки планових і випадкових стратегій. Формування і вибір стратегічних альтернатив. Системи стратегічної інформації. Управління на основі слабких сигналів. Концепція ситуаційного плану. Системи стратегічного навчання. SWOT-аналіз в підготовці стратегічних рішень. Система збалансованих показників (BSC) як інструмент досягнення стратегічних цілей організації. Побудова системи BSC. Методи і моделі стратегічного управління (метод сценаріїв, методи аналізу і діагностики проблемних ситуацій). Методи і моделі стратегічної діагностики (методи аналізу та оцінки потенціалу, аналізу конкурентних переваг по М. Портеру, моделі кривої навчання, PEST-аналіз, SWOT-аналіз, PIMS, ризик-аналіз, GAP-аналіз). Моделі розробки стратегії. Імітаційна модель формування та реалізації ситуаційного плану. Прийняття стратегічних рішень в турбулентному оточенні.</p>	2
<p>Тема 2.4 Управління реалізацією стратегій. Стратегічні зони господарювання. Цільові програми та проекти як інструмент реалізації планових стратегій. Зони стратегічних проектів. Інноваційні, інвестиційні та організаційні проекти. Організаційний і функціональний механізми управління. Стратегічний контроль і система контролінгу. Роль групового контролю і самоконтролю. Організаційні конфлікти і кризові ситуації. Управління стратегічними змінами. Модель 7К. Інституційні аспекти стратегічного управління. Стратегічні переваги і стратегічний потенціал українських підприємств.</p>	2
<p>Тема 2.5. Бенчмаркінг, як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства. Поняття, цілі та завдання бенчмаркінгу. Особливості використання бенчмаркінгу, основні етапи його проведення. Методика використання бенчмаркінгу на підприємствах.</p>	2
<p>Разом за змістовий модуль 2</p>	10
<p>Всього</p>	20

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i> Стратегічний менеджмент. Сучасні концепції		
1	Позиції і роль стратегічного управління в загальній системі менеджменту. Основні причини виникнення стратегічного управління. Специфічні особливості стратегічного управління в порівнянні з тактичним і оперативним. Проблеми організації що відносяться до сфери стратегічного управління. Основний зміст етапів стратегічного управління. Функції стратегічного менеджменту. Види стратегічного управління.	2
2	Особливості стратегічного підходу до управління, гідності стратегічного менеджменту. Переваги стратегічного мислення. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях. Особливості стратегічного управління в українських організаціях. Порівняльні характеристики систем управління. Види або образи дії керівників при вирішенні стратегічних задач.	2
3	Основні функціональні області формування підтримуючих стратегій. Види та характеристика функціональних стратегій. «Виробнича стратегія» підприємства. Роль стратегії НДДКР в стратегічній ієрархії організації. Стратегія управління персоналом, як ключова функціональна стратегія. Місце і роль маркетингових стратегій в стратегічному менеджменті. Роль фінансової стратегії в менеджменті організації.	2
4	Місце стратегічного менеджменту в історії створення та розвитку фірми. Стратегія фірми. Тактика і політика фірми. Фірма як активна організаційна, соціальна і економічна система. Фундаментальні причини прагнення організації до високої прибутковості. Технологія розробки стратегії організації. Підприємницький стиль і стратегічне управління. Стратегічне управління як засіб досягнення високої і стійкої прибутковості. Керівники та органи, які здійснюють стратегічний менеджмент на всіх рівнях розробки та реалізації стратегії. Характер і канали впливу стратегічних зацікавлених груп на поведінку фірми.	4
5	Управлінські рішення при прийнятті корпоративної стратегії. Інтенсивне зростання організації в стратегічному менеджменті. Стратегії інтенсивного росту. Інтеграційний ріст в стратегічному менеджменті. Стратегії інтеграції. Стратегія диверсифікації. Класифікації диверсифікаційних стратегій. Стратегії пов'язаної та незв'язаної диверсифікації. Поняття	4

	корпоративного портфелю. Роль Матриці БКГ при проведенні портфельного аналізу. Матриця МакКінсі з точки зору формування збалансованого корпоративного портфеля.	
Разом за змістовий модуль 1		14
<i>Змістовий модуль 2.</i>		
Ділові стратегії фірми. Стратегічний вибір і формування стратегій		
6	Характеристика ділових стратегій організації. Об'єкти управління при розробці бізнес-стратегії. Базові стратегії конкуренції. Умови реалізації та ризики стратегії лідерства у витратах. Переваги і недоліки стратегії диференціації. Стратегії фокусування та синергізму. Умова застосування стратегії раннього виходу на ринок.	4
7	Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу. Класифікація організаційних структур. Підхід до визначення організаційних структур Г. Мінцберга. Концепція SBU – Strategic Business Unit (стратегічного господарського центру). Аналіз ефективності організаційної структури управління. Порядок приведення організаційної структури управління у відповідність із стратегією розвитку підприємства.	4
8	Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Стратегічні зміни та опір їм: поняття, причини й типи опору змінам (індивідуальний, груповий, опір системи). Система мотивації в стратегічному управлінні.	2
9	Стратегічний план. Зміст та структура стратегічного плану. Стратегічна програма, як інструмент реалізації стратегії. Стратегічний проект.	2
10	Види бенчмаркінгу для ініціювання інноваційних процесів (внутрішній, конкурентний, функціональний). Поняття, цілі та завдання бенчмаркінгу. Ключові принципи використання бенчмаркінгу для поліпшення фінансового стану підприємства. Застосування бенчмаркінгу на підприємствах в умовах глобалізації. Бенчмаркінг як ефективна технологія створення конкурентоспроможних переваг підприємств України. Особливості та технологія застосування внутрішнього бенчмаркінгу. Переваги і проблеми впровадження бенчмаркінгу українськими організаціями. Бенчмаркінг бізнес-процесів підприємства. Сильні та слабкі сторони бенчмаркінгу як інструменту підвищення конкурентоспроможності підприємства. Бенчмаркінг як метод управління ефективністю підприємства.	2
Разом за змістовий модуль 2		14
Всього		28

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i> Стратегічний менеджмент. Сучасні концепції		
1	Наукові підходи до визначення категорії «стратегія». Наукові підходи до визначення категорії «стратегічний менеджмент». Основні завдання і функції стратегічного менеджменту організацій. Стратегічний менеджмент як навчальна дисципліна. Взаємозв'язок стратегії і тактики в управлінні.	4
2	Особливості розвитку стратегічного менеджменту в компаніях країн Європи. Особливості становлення стратегічного менеджменту в Україні. Науковий внесок М. Портера в розвиток теорії та практики стратегічного менеджменту. Застосування концепції «ланцюга цінностей» М. Портера для зменшення витрат організації.	4
3	Наукові підходи до визначення змісту стратегічного управління. Особливості розвитку стратегічного менеджменту в компаніях країн Південно-Східної Азії. Особливості розвитку стратегічного менеджменту у фірмах США і Канади. Особливості розвитку стратегічного менеджменту в компаніях країн Європи. Особливості становлення стратегічного менеджменту в Україні. Науковий внесок І. Ансоффа в розвиток теорії та практики стратегічного менеджменту. Сутність і зміст стратегії спеціалізації.	4
4	Мотиви інтеграції українських підприємств. Особливості інтеграційних процесів в економіці України. Злиття і поглинання як способи інтеграції. Прийоми захисту компаній від поглинання. Методи поглинання компаній. Проблема рейдерства в економіці України. Огляд організаційних форм інтеграції у світовій економіці. Організаційні механізми реалізації стратегії інтеграції.	4
5	Специфіка застосування стратегії диверсифікації підприємствами України. Узагальнення сучасного досвіду застосування фінансових стратегій провідними компаніями світу. Специфіка застосування фінансових стратегій підприємствами України. Рекламні стратегії підприємств. Узагальнення сучасного досвіду застосування маркетингових стратегій провідними компаніями світу. Специфіка застосування маркетингових стратегій підприємствами України.	4
Разом за змістовий модуль 1		20

<i>Змістовий модуль 2.</i> Ділові стратегії фірми. Стратегічний вибір і формування стратегій		
1	Застосування матриці «привабливість галузі — конкурентна позиція в ній» General Electric / McKinsey при оцінюванні та виборі стратегії розвитку підприємства. Стратегічні бізнес-одиниці як елементи структури підприємства. Взаємозв'язок стратегії розвитку і структури управління компанією. Науковий внесок А. Чандлера в дослідження взаємозв'язку стратегії розвитку і структури управління компанією.	4
2	Практика застосування стратегії оцінки персоналу провідними організаціями. Узагальнення сучасного досвіду застосування кадрових стратегій провідними компаніями світу. Специфіка застосування кадрових стратегій підприємствами України.	4
3	Інформація, як ресурс необхідний для прийняття рішень. Сутність стратегічної інформації, види інформаційних потреб, їх виявлення та задоволення в системі стратегічного управління. Облік і контроль у системі стратегічного управління.	4
4	Реструктуризація підприємства при реалізації стратегії. Практика реорганізації структури управління у провідних компаніях України і світу. Проблема відповідності стратегії розвитку і структури управління українських підприємств. Стратегічні переваги і недоліки різних типів організаційних структур управління.	4
5	Бенчмаркінг як технологія аналізу конкурентних переваг.	4
Разом за змістовий модуль 2		20
Всього		40

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуального завдання.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; конференцій; ділових та рольових ігор. Для аналізу використовується реальна документація підприємств та організацій.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Успішність здобувача оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі.

Поточне оцінювання знань здобувачів здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних та самостійних завдань.

Модульний контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування здобувачем матеріалу змістового модуля та вміння застосувати теоретичні знання для вирішення практичної ситуації.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється на іспиті. Іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті здобувач отримує за виконані розрахункові завдання, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота. Контроль здійснюється за трьома складовими: лекційною (теоретичною), практичною (розрахункові завдання) та самостійною роботою.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що здобувач не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як сума балів з поточного, модульного та підсумкового контролю.

Сума балів з поточного контролю визначається як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{maxПК}}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача на занятті у формулі приймається як «0».

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Звітність підприємств та організацій, зразки документації.

Технічні засоби:

1. ПК або ноутбук;
2. Мультимедійне обладнання;
3. Принтер.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти

1. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 р. №3356-ХІІ (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>
2. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 липня 2010 року № 327 (зі змінами і доповненнями). URL: https://hrliga.Com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України. Закон України від 23 березня 2000 року № 1602-ІІІ (зі змінами і доповненнями).
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/695-2020-p>
5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №75 від 31.03.2016 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16>
6. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова КМУ №932 від 11.11.2015 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF>
7. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №79 від 31.03.2016 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16>

Базова література

8. Осовська Г.В. Менеджмент організацій : підручник / Г.В. Осовська, Л.Ц. Масловська, О.А. Осовський. та ін. К. : Кондор, 2014. 366 с.
9. Король Б.О., Мороз Е.Г. Стратегічний менеджмент. Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2015. 263 с.
10. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии : Учебник для вузов. [Пер. с

англ. / Под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. М.: Банки и биржи, Юнити, 2015. 576 с.

11. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2015. 699 с.

12. Бутко М.П., Дітковська М.Ю., Задорожна С.М. та ін. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 376 с.

13. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління підприємством: навч. посіб. 3-тє вид., виправ. і допов. К.: Центр навч. л-ри, 2014. 400 с.

14. Портер М. Конкурентна стратегія. Методика аналізу галузей і конкурентів М. Видавництво: «Альпіна Паблішер», 2014. 405 с.

15. Ткачова С.С., Пічугіна Т.С., Ткаченко О.П. Стратегічний менеджмент: Навчальний посібник. Х.: ХДУХТ, 2019. 240 с.

16. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління. К.: КНЕУ, 2014. 277 с.

Допоміжна література

17. Павлова В. А. Стратегічне управління ресурсним потенціалом : концепція, механізм, стратегія : монографія / В. А. Павлова, О. В. Кузьменко, Л. А. Гончар; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2014. – 150 с.

18. Бутко М.П., Дітковська М.Ю., Задорожна С.М. та ін. Стратегічний менеджмент. Навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 376 с.

19. Мармаза О.І. Стратегічний менеджмент. Навчально-методичний посібник. Х.: ТОВ «Планета-принт», 2015. 103 с.

20. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела. 2015. 480 с.

21. Вороніна А.В. Стратегічне управління: навч. посібник / А.В. Вороніна, Кам'янське: ДДТУ, 2017. 418 с.

22. Гринчук Ю.С., Вихор М.В., Шемігон О.І. Програми підвищення конкурентоспроможності у системі стратегічного управління організаціями. *Агросвіт*. 2019. № 7. С. 3-9.

23. Гринчук Ю.С., Юхименко П.І., Вихор М.В. та ін. Конкурентоспроможність підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.

24. Гринчук Ю.С., Утеченко Д.М. Громадська участь у стратегічному управлінні об'єднаних територіальних громад в Україні. *Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica*: матеріали наук.-практ. конф., (В. 1), 5 червня 2020 р. Штутгарт, DEU: LOGOS. С. 47-49. [Електронний ресурс]. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/issue/view/05.06.2020>

25. Гринчук Ю.С., Коваль Н.В., Утеченко Д.М. Бюджет участі як інноваційний механізм управління. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень* : матеріали міжнар. наук. конф., (Т.1), 12 червня 2020 р. Київ, Україна: МЦНД. С. 12-14. [Електронний ресурс]. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/issue/view/12.06.2020>

26. Гринчук Ю.С., Вихор М.В., Утеченко Д.М. Управління механізмом прямої демократії на місцевому рівні. *Impatto dell'innovazione sulla scienza: aspetti fondamentali e applicati*: матеріали наук.-практ. конф., (Т. 1), 26 червня 2020 р. Верона, ІТА: LIGA. С. 43-45. [Електронний ресурс]. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/liga/issue/view/26.06.2020>

27. Гринчук Ю.С., Вихор М.В. Особливості стратегічного менеджменту в сучасних умовах. *Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 жовтня 2020 р. Біла Церква, Україна. [Електронний ресурс]. URL: www.science.btsau.edu.ua

28. Grynychuk Y., Koval N. Improving the management of the milk market development to ensure food security of Ukraine. *Agrosvit*. 2020. vol. 11, pp. 37-41.

29. Гринчук Ю.С., Юхименко П.І., Даниленко А.С. та ін. Державно-підприємницьке партнерство у створенні інфраструктури сільських територій: теорія і практика. Монографія. Біла Церква: БНАУ, 2020. 225 с.

30. Гринчук Ю.С., Шемігон О.І., Биба В.А. Управління розвитком сільських територій – основа успішного аграрного бізнесу. *Ефективна економіка*: електронне наукове фахове видання. 2020. № 9. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>